

Videnscenter for Psykotraumatologi inviterer til **Tredages kursus i traumetest til børn oktober 2026**

*Ved Anne Vagner Jakobsen, Ph.d., autoriseret psykolog og
specialist i klinisk neuropsykologi med børn og unge*

På kursets **dag 1** gives en introduktion til ny viden og forskning i traumer, PTSD og andre traume-reaktioner hos børn. Dernæst gives en introduktion til Diagnostic Infant and Preschool Assessment (DIPA) og efterfølgende oplæring i administration og opgørelse af og tegneserietesten Thomas og Child and Adolescent Trauma Screen 2 (CATS-2). Kursister får som en del af kurset udleveret test-materialerne (DIPA-interviewet, Thomas-testen, CATS-2 og dertilhørende manualer og opgørelsesark) til efterfølgende brug.

På **dag 2 og 3** gives en introduktion til story stem-traditionen og forskning med story stem-redskaber. Baggrunden for og udviklingen af det danske story stem-redskab Odense Child Trauma Screening (OCTS) gennemgås, og deltagerne oplæres i administration og opgørelse af OCTS. Kursisterne får administrations- og kodningsmanual samt opgørelsesark udleveret til efterfølgende brug. OCTS-kuffert med familiefignurer og -hus kan tilkøbes (se s. 4). *Det anbefales desuden at blive certificeret i brugen og opgørelsen af OCTS ved tilmelding til supervisions- og certificeringspakken (se s. 3-4).*

I undervisningen indgår oplæg fra underviseren, øvelser i anvendelse og opgørelse af testene, refleksion og diskussion.

Kurset henvender sig til psykologer. For deltagelse af andre faggrupper, kontakt kursus.psykotraume@health.sdu.dk

Kurset er godkendt til specialiseringsmodulet (18 timer):

- Psykotraumatologi, 14.4.4.2.4. Valgfri del
- Klinisk børnepsykologi, 6.4.4.2.2. Psykologiske undersøgelsesmetoder.
- Psykoterapi med børn, 12.4.4.2.1. Klinisk psykologisk undersøgelsesmetode
- Klinisk børneneuropsykologi, 7.4.4.2.3. Udredningsprocedure

De fire traumetest

1. DIPA

DIPA er et semistruktureret forældre-interview målrettet børn i alderen 1-6 år. DIPA er udviklet af professor Michael Scheeringa fra Tulane University, som er en af de førende forskere i validiteten af PTSD-diagnosen til førskolebørn og forsker i traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi til førskolebørn.

Videnscenter for Psykotraumatologi har oversat DIPA'en til dansk og valideret den i en dansk kontekst. DIPA'en er udviklet til at afdække udviklingsspecifikke symptomer for førskolebørn og dækker DSM-IV symptomer på PTSD, depression, bipolar-affektiv sindslidelse, ADHD, adfærdsforstyrrelse, usocialiseret adfærdsforstyrrelse, abnorm separationsangst, enkeltfobi, socialfobi, generaliseret angst, OCD, reaktiv tilknytningsforstyrrelse og søvnforstyrrelse.

2. Thomas-testen

Tegneserietesten anvendes til at screene for symptomer på PTSD og Kompleks PTSD hos børn i alderen 6-12 år. Thomas-testen er oprindeligt udviklet af Dr. Richard Neugebauer fra Columbia University i 1990'erne.

Videnscenter for Psykotraumatologi har oversat og tilpasset den amerikanske version til dansk og valideret den med forskellige grupper af danske børn. Thomas-testen findes i 6 versioner til at afdække ICD-11 PTSD-symptomer efter oplevelse af 1) Vold i hjemmet, 2) Seksuelt overgreb begået af en voksen, 3) Brand, 4) Tab af nærtstående, 5) Sygdom hos barnet og 6) Flugt fra krig. Testen vurderes velegnet til skolebørn, der endnu ikke har opnået et abstrakt sprogligt niveau, tosprogede børn og børn med opmærksomhedsvanskeligheder.

3. Child and Adolescent Trauma Screen 2 (CATS-2)

Child and Adolescent Trauma Screen (CATS) er et spørgeskema, der kan anvendes til at screene for symptomer på posttraumatisk stress hos børn og unge i alderen 7-17 år. Efter publiceringen af WHO's ICD-11, som indeholder opdaterede beskrivelser af posttraumatisk stress forstyrrelse (PTSD) og kompleks PTSD, er CATS blevet opdateret til den nuværende CATS-2. CATS-2 kan anvendes til at screene for DSM-5 PTSD og ICD-11 PTSD og kompleks PTSD.

4. Odense Child Trauma Screening (OCTS)

OCTS er et story stem-screeningsredskab, der kan bruges i den psykologiske vurdering af børn i alderen 4-8 år. OCTS er udviklet til at screene for, om barnet under en struktureret legeopsætning udviser tegn på at være traumatiseret. Der anvendes leg og historiefortælling med figurer og et dukkehus i LEGO®.

Udfordringer i udredningen af yngre børn, der har været udsat for traumatiske oplevelser, indebærer bl.a., at børn kan have svært ved at tale om deres oplevelser og symptomer, fordi sproglige og kognitive evner stadig er under udvikling. Derudover kan børns traumesymptomer fremstå anderledes end voksnes, typisk udtrykt i adfærdsmæssige manifestationer eller for eksempel i barnets leg. Story stem-redskaber er strukturerede lege-interviews til førskolebørn og skolebørn, der er bygget op om korte fortællinger og lege med dukker og figurer, som interviewereren starter, og som barnet bliver bedt om at fortsætte. Gennem barnets leg og fortælling observeres barnets adfærd, og mentale repræsentationer af selv og andre og strategier for emotionsregulering og problemløsning evalueres psykometrisk. Ved brug af OCTS sikres en struktureret og kontrolleret testsituation, der er tilpasset barnets alder og sproglige udviklingsniveau. Legen kan desuden fungere som et tryghedsskabende element for børn, der ellers kan have svært ved at indgå i andre testsammenhænge.

OCTS udføres ved at følge et manuskript for udvalgte historier og for, hvordan der kan spørges ind til uklarheder i barnets leg og historier. Hele testen filmes og opgøres (kodes) efterfølgende. Kodningen foregår ud fra et kodningssystem udviklet på Videnscenter for Psykotraumatologi. Oplæring og certificering i administration og kodning af OCTS er målrettet psykologer og sker ved deltagelse på kursus hos Videnscenter for Psykotraumatologi. Videnscenteret har nu færdiggjort de første valideringsstudier af OCTS, inkl. indsamling af et dansk referencemateriale.

Certificering i OCTS

Efter deltagelse på OCTS-kursuset anbefales det at blive certificeret i OCTS. Certificeringen er et ekstra kvalitetsstempel af psykologens arbejde med OCTS og indebærer, at psykologen har deltaget i ekstra træning i og refleksion over anvendelse og opgørelse af OCTS. Herved sikres reliabiliteten (pålideligheden) af OCTS-resultaterne og anvendelse af dem i udredningen af børn.

Certificeringen indebærer deltagelse i to gruppesupervisionsgange, der afholdes enten fysisk eller online. Derudover skal to OCTS-administrationer og dertilhørende kodninger gennemgås med henblik på individuel feedback og godkendelse fra supervisoren.

Supervisionen forestås af psykologer, der er specialister i klinisk børneneuropsykologi eller klinisk børnepsykologi, så supervision kan tælle til specialistuddannelse.

Du tilmelder dig certificeringsforløbet ved at sende en mail til kursus.psykotraume@health.sdu.dk

Praktiske informationer om kursus og certificering

Dato for kurset: 28., 29. og 30. oktober 2026

Tidspunkt for kurset: 9.00-16.00 (alle dage)

Der skal forventes hjemmeopgaver af maksimalt en times varighed mellem kursusdag 2 og 3.

Lokation for kurset: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Deltagerantal for kurset: 20 deltagere

Pris for deltagelse:

Kursuspakke: 3 dages kursus i traumetest til børn til en pris af **4.900 kr.** Prisen inkluderer forplejning, kursus- og testmaterialer (DIPA-interviewet, Thomas-testen og dertilhørende manualer og opgørelsesark, OCTS-administrationsmanual og -kodningsmanual samt opgørelsesark).

- **Tilkøb af OCTS-kuffert:** OCTS-kuffert med Lego® hus og figurer kan tilkøbes for 2.200 kr. Kufferten udleveres på kurset. Det er også muligt at tilkøbe kufferten efter endt kursusdeltagelse. Skriv da en mail til kursus.psykotraume@health.sdu.dk.

Samlet kursus- og certificeringspakke: 3 dages kursus *og* certificeringsforløbet kan købes som en samlet pakke inden kursusstart til en pris af **11.000 kr.**

Certificeringspakke: Pris af **7.500 kr.** Prisen inkluderer deltagelse i to gruppesupervisioner og feedback på to OCTS-administrationer og -kodninger. Certificeringspakken kan tilkøbes separat efter gennemført kursus.

Tilmelding: Send en mail til kursus.psykotraume@health.sdu.dk med fulde navn, ønskede kursuspakke (kursuspakke / kursus + certificeringspakke), faglig baggrund, arbejdsplads og e-mail. Såfremt, der er ledige pladser, modtager du et betalingslink.

Regler for afbud og tilbageoverføring af betaling:

Følgende regler er gældende i forbindelse med tilbageføring af kursusgebyr og ønske om at få flyttet kursusdeltagelse.

- Seneste mulighed for at få rykket sin kursusdeltagelse til et senere planlagt kursus: 2 uger før kursusdatoen for det kursus, man er tilmeldt.
- Seneste afbudsfrist for tilbageføring af fuldt kursusgebyr: 2 uger før kursusdatoen. Ved afbud mindre end to uger før kursusdatoen for det kursus, man er tilmeldt, er det derfor ikke muligt at få tilbageført det fulde kursusgebyr.

I særlige tilfælde (kritisk sygdom mv.) kan der afviges fra ovenstående. Kontakt os da på kursus.psykotraume@health.sdu.dk

Særligt vedr. supervision til certificering: Afmelding til gruppesupervision skal ske til supervisor senest 1 døgn før supervisionen afholdes

Underviser

Anne Vagner Jakobsen er Ph.d., autoriseret psykolog og specialist i klinisk neuropsykologi med børn og unge. Anne er ansat på Epilepsihospitalet Filadelfia, hvor hun har arbejdet siden 2014. Hendes forskning har omhandlet belastningsfaktorer hos forældre til børn med kompleks epilepsi og traumesymptomer hos børnene i samarbejde med Videnscenter for Psykotraumatologi. Hun har tidligere erfaring fra PPR i bl.a. Grønland. Hendes kliniske og forskningsrettede interesser omhandler grænseområdet mellem neuropsykologi og psykotraumatologi, særligt hos børn med somatisk sygdom og den belastning, der ses hos forældre til kronisk syge børn.